

KONSENSUS HAR TJÄNAT SVERIGE VÄL

Med gårdagens Europaval har vi passerat supervalårets första fas. När vi nu riktar vårt fokus mot höstens val så kan vi konstatera att de tendenser till ideologiska markeringar som vi har sett under valrörelsen till Europavalet nu har förbytts mot mer av pragmatism. Om detta verkar också de politiska kommentatorerna vara överens: Skillnaderna i politiken har aldrig varit så små, och det saknas en grundkonflikt i valdebatten.

Jag tror att skälet är att det finns en mittpunkt i svensk politik. Partier och väljare samlas likt gravitation inom ett smalt område. Vi håller helt enkelt med varandra. Det gäller inte alla, man många av oss. Det gäller inte alla frågor, men många.

Fast egentligen är mittpunkt fel ord. Många av oss vill ha delar av det vi traditionellt betraktat som höger: bra förutsättningar för jobbskapare, att flit och arbete ska löna sig samt nolltolerans mot brott. Vi vill också ha det vi kallat för vänster: välfärdstjänster av hög kvalitet och tillgängligt för alla, trygghet och sammanhållning.

Personligen ser jag något bra i detta. Sverige är ett land där partier och väljare möts. Vi har högt valdeltagande och ett högt förtroende för politik.

Vi kan också konstatera att denna utveckling mot konsensus tjänat Sverige väl. Vi ligger i topp i många rankningar mellan länder, oavsett om det handlar om kreativitet, konkurrenskraft eller kvinnors situation. Att kombinera trygghet och frihet, det hårda och det mjuka gör Sverige till ett progressivt land och svenskarna till ett progressivt folk.

Samtidigt ska vi inte glömma att det finns baksidor när politiken samlas och blir pragmatisk. Risken är att den viktiga framtidsdebatt vi så väl behöver stryps. En annan är att politiken uppfattas som trist, ett ganska vanligt omdöme så här långt i valdebatten. Framför allt tycker medierna att den är tråkig. Media gillar det omvända. Konflikt och högt tonläge. Själv tror jag att det kan vara en förklaring till Gudrun Schymans framgångar just nu eller att medierna piggas upp av debatter mellan Gustaf Fridolin och Jimmie Åkesson.

Fast mittpunkten är samtidigt en chimär eftersom den är tillbakablickande. Vi blickar ofta tillbaka på hur det var när vi analyserar nuet. Vi är i dag överens om sådant vi tidigare slogs om. Det ska vara både goda förutsättningar för företag och en bra välfärd. Det finns ingen konflikt.

Det som händer och skapar skiljelinjer är nya konflikter som växer fram. Uppfattningen om alla jobb behövs är en sådan. Den konflikten handlar ytterst om hur vi ser på ett samhälle med en väsentligt större och annorlunda privat tjänstesektor. Huruvida tillväxt kan kommenderas fram eller skapas av människor underifrån är en annan. Mittpunkten är inte heller statisk utan förändras alltså. Synen på skatter har exempelvis förändrats. Ingen ifrågasätter idag att skattesänkningar är en fråga som berör alla (och inte bara som tidigare de rika) och ingen vågar på riktigt återställa skattesänkningar. Politiska förändringar, opinionsbildning och reformer har förflyttat mittpunkten.

Nu är det nationella val om bara ett par månader och mittpunkten ser ut att stå på mer stabil grund än någonsin. En faktor som kommer att spela en viktig roll för valutgången är om det blir fokus på förutsättningarna för att skapa nya jobb eller på välfärdsfrågor? Sådant kan avgöra val.